

62 Ca 1/2007-153

ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K

J M É N E M R E P U B L I K Y

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Tesáka, Ph.D., a soudců JUDr. Davida Rause, Ph.D., a JUDr. Jaroslavy Skoumalové v právní věci žalobce DELTA PEKÁRNÝ a. s., se sídlem Brno, Bohunická 24/519, právně zastoupeného JUDr. Pavlem Dejlem, Ph.D., LL.M., advokátem se sídlem Praha 1, Jungmannova 24, proti žalovanému předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, se sídlem Brno, třída Kpt. Jaroše 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného čj. R 79/2006/01-19805/2006/300 ze dne 8. 11. 2006,

t a k t o :

I. Žaloba se z a m í t á .

II. Žalovanému se náhrada nákladů řízení n e p ř i z n á v á .

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce společně s další osobou (UNITED BAKERIES a. s.) brojil jednou žalobou téhož obsahu - týmiž žalobními důvody - proti rozhodnutí žalovaného čj. R 79/2006/01-19805/2006/300 ze dne 8. 11. 2006, kterým bylo změněno předchozí rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže vydané v I. stupni správního řízení čj. S 233C/03-11688/2006/620 ze dne 27. 6. 2006.

Ve vztahu k UNITED BAKERIES a. s. soud žalobu usnesením čj. 62 Ca 1/2007-140 ze dne 13. 8. 2007, které nabylo právní moci dne 20. 8. 2007, odmítl, neboť dospěl k závěru, že žaloba je formálně i materiálně jedním návrhem téhož obsahu učiněným dvěma žalobci, přitom žalobce UNITED BAKERIES a. s. byl osobou k podání žaloby zjevně neoprávněnou. Nadále tedy soud vedl řízení toliko s žalobcem DELTA PEKÁRNÝ a. s.

I. Podstata věci a procesní stanoviska účastníků

Žalovaný společně se správním orgánem I. stupně rozhodli, že účastník správního řízení „S 233/03“, společnost DELTA PEKÁRNÝ a. s., tím, že dne 19. 11. 2003 v rámci místního šetření prováděného Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže v prostorách této společnosti na adrese Praha 9 – Vysočany, Ke Klíčovu 56/1, postupně nezpřístupnil část e-mailové korespondence nacházející se v elektronické podobě v uvedených prostorách tím, že výkonný ředitel Ing. Jan Jedlička pracovníkům Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže neumožnil otevřít a přečíst e-mailové zprávy nacházející se v notebooku, který mu byl poskytnut k jeho pracovní činnosti, znemožnil pokračování v šetření části této e-mailové korespondence tím, že výkonný ředitel Ing. Jan Jedlička zavřel a odnesl notebook, který byl předmětem šetření pracovníků Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže s tím, že potřebuje pracovně odjet a notebook si bere s sebou, a pracovníkům Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže svévolně odňal prostřednictvím svého ředitele pro rozvoj a spolupráci RNDr. Petra Krumphanzla dva z dokumentů, které tito pracovníci v rámci místního šetření převzali (jednalo se o vytištěný e-mail odeslaný dne 7. 7. 2003 Marko Paříkem, členem představenstva, adresovaný RNDr. Petru Krumphanzlovi, Ing. Janu Jedličkovi, panu Paříkovi a Ivanu Flekovi – generálnímu

řediteli společnosti ODKOLEK a. s., a vytištěný e-mail odeslaný dne 4. 11. 2003 Petrou Stránskou, ředitelkou právního oddělení, adresovaný Jaroslavu Michaeli Paříkovi, členu představenstva, Marko Paříkovi, panu Kocmánkovi a Ivanu Flekovi a v kopii adresovaný též RNDr. Petru Krumphanzlovi, Mgr. Pochylé, Zdeňku Synkovi a paní Juráskové), porušil svoji povinnost podrobit se provedení šetření vyplývající pro něj z § 21 odst. 4 a 5 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, v tehdy platném znění, tj. ve znění před jeho první novelou provedenou zákonem č. 340/2004 Sb. (dále jen „ZOHS“), čímž se dopustil správního deliktu „odmítnutí se podrobit šetření“ ve smyslu § 22 odst. 1 písm. a) ZOHS.

Za shora popsané jednání byla účastníku správního řízení „S 233/03“, tj. společnosti DELTA PEKÁRNY a. s. uložena pokuta ve výši 300 000 Kč.

Žalobu soud strukturoval následovně:

Žalobce namítá, že k závěru o důvodnosti a zákonnosti uložení pokuty dospěl žalovaný na základě nesprávně zjištěného skutkového stavu věci, když není pravdivé tvrzení obsažené v napadeném rozhodnutí (v bodu 29.), že skutkové okolnosti případu nebyly žalobcem v řízení o rozkladu rozporovány; k tomu žalobce odkazuje na bod 8. napadeného rozhodnutí.

Dále žalobce namítá, že správní orgán I. stupně provádějící šetření nesprávně a protiústavně aplikoval právní normu (§ 21 odst. 4 ZOHS). Žalobce zpochybňuje interpretaci § 21 odst. 4 ZOHS, který je dle žalovaného údajně dostatečným provedením omezení práva na soukromí v českém právním řádu. Dle žalobce toto ustanovení nerespektuje základní principy ochrany základních práv, jako např. nutnost dohledu nezávislého orgánu soudního typu nad výkonem omezení vyplývajícího z § 21 odst. 4 ZOHS, přitom odkazuje na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva (žalobce argumentuje rozhodnutím ve věci Sociétés Colas Est a jiní proti Francii ze dne 19. 4. 2002). Žalobce tvrdí, že v právě uvedené věci Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) šlo o totožnou skutkovou situaci jako v právě projednávaném případě. ESLP shledal postup, kdy francouzský soutěžní úřad vstoupil do prostor vyšetřovaných soutěžitelů bez soudního povolení za účelem získání důkazů ohledně nezákonných dohod, a to bez ohledu na to, že pracovníci tohoto úřadu jednali na základě příslušného právního předpisu, který soudní povolení nevyžadoval. Šlo tedy dle žalobce o zcela identický postup, k jakému došlo v právě projednávané věci ze strany správního orgánu I. stupně vůči žalobci na základě § 21 odst. 4 ZOHS. Žalobce poukazuje na to, že ESLP ve shora uvedené věci výslovně uvádí, že je třeba rozšířit ochranu podle článku 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb., o Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, v platném znění, dále jen „Úmluva“), do té doby přiznávanou pouze obydlím fyzických osob, i na kanceláře, pobočky a další obchodní prostory právnických osob. Tento názor žalobce podporuje rovněž názorem doktríny a dovozuje, že nelze mít za to, že úprava kontroly před neoprávněnými zásahy do ústavně zaručených práv subjektů je dostatečně zajištěna prostřednictvím § 21 odst. 4 a 5 ZOHS.

Žalobce je tedy přesvědčen, že správní orgán I. stupně nemohl na základě § 21 odst. 4 ZOHS bez svolení vyšetřovaného subjektu vstoupit do jeho sídla, resp. jiných kancelářských prostor, a provádět tam místní šetření, aniž by k tomu měl soudní povolení. Na základě rozhodovací praxe ESLP je dle žalobce třeba toto ustanovení ZOHS vykládat

konformně s ústavním pořádkem, a tedy se závazky, které České republice vyplývají z mezinárodních smluv, konkrétně z Úmluvy. Z těchto důvodů žalobce též navrhuje, aby soud postupem podle článku 95 odst. 2 Ústavy České republiky předložil věc Ústavnímu soudu. Protiústavnost tu přitom žalobce spatřuje v tom, že vyšetřovací pravomoc správního orgánu I. stupně coby českého vnitrostátního soutěžního úřadu nepodléhá předcházejícímu soudnímu přezkumu důvodnosti, resp. povolení.

Žalobce rovněž namítá porušení ústavního principu ochrany listovního tajemství. Zprávám zasílaným prostřednictvím elektronické pošty se v českém právním řádu poskytuje shodná ochrana jako zprávám listovním. Tato ochrana se vztahuje i na údaje o odesílateli zprávy a na další související údaje. Právní ochrana listovního tajemství tak dopadá i na údaje o odesílateli e-mailové zprávy, stejně jako na údaje o předmětu zprávy či o případných dalších adresátech zprávy. Není tedy možné, aby pracovníci správního orgánu I. stupně provádějící šetření nahlíželi do seznamu přijatých zpráv zaměstnanců žalobce a poté, co si učiní závěr o povaze zprávy, zhodnotili, které zprávy jsou soukromé a které mají obchodní povahu. Již samo takové nahlédnutí je v případě, že není odsouhlaseno adresátem zprávy, případně pokud k němu není dáno zákonné oprávnění, porušením práva na ochranu listovního tajemství tak, jak je chráněno článkem 13 Listiny základních práv a svobod i článkem 8 Úmluvy. V této souvislosti žalobce namítá, že z judikatury ESLP vyplývá, že z hlediska právní ochrany „soukromého života“ a „korespondence“ je irelevantní, zda zařízení pro přepravování zpráv (tj. telefon, notebook apod.) je čistě soukromé anebo zda bylo příslušné osobě přiděleno k plnění pracovních úkolů (tu služební notebook). Žalobce zpochybňuje argumentaci žalovaného obsaženou v napadeném rozhodnutí a uvádí, že z dikce § 21 odst. 5 ZOHS je zřejmé, že se vztahuje pouze k soutěžitelům (v daném případě toliko k žalobci jakožto právnické osobě), což znamená, že pokud žalovaný z tohoto zákonného ustanovení dovozuje omezení základního lidského práva na ochranu listovního tajemství, pak by bylo možné toto omezení vztahovat pouze na soutěžitele (tedy žalobce), nikoli již na jeho zaměstnance nebo statutární orgány jakožto osoby soukromé. V opačném případě by docházelo k nepřijatelnému a protiústavnímu rozšiřování působnosti této zákonné normy, což by bylo v rozporu s obecně platným principem, podle kterého na poli veřejného práva mohou státní orgány činit pouze to, co jim zákon výslovně umožňuje. Tento závěr žalobce podporuje rozhodnutími Ústavního soudu vydanými ve věcech I. ÚS 437/02 a I. ÚS 672/03.

Ze shora uvedeného tedy žalobce dovozuje, že jeho zaměstnanci nebo statutární orgány svým jednáním nemohli porušit ZOHS, neboť toliko bránili své soukromí. Z oprávnění podávaných z § 21 odst. 4 a 5 ZOHS nelze dovodit zákonný průlom do ústavně zaručeného práva na ochranu listovního tajemství v podobě oprávnění nahlížet do soukromé korespondence soutěžitele, především však jeho zaměstnanců nebo statutárních orgánů, která ze své podstaty nemůže mít charakter dokumentů souvisejících s podnikáním soutěžitele, tj. obchodní knihy nebo obchodního záznamu.

V souvislosti se shora uvedeným konstatováním žalobce zpochybňuje jednotlivé dílčí závěry, které jsou obsaženy v napadeném rozhodnutí žalovaného (body 46., 47., 48.).

Pokud jde o údajné zneprístupnění části e-mailové korespondence, jež se nacházela v notebooku Ing. Jana Jedličky, tu žalobce uvádí, že žalovanému (resp. správnímu orgánu I. stupně) byla zpřístupněna veškerá dokumentace související s obchodní činností žalobce. Pokud Ing. Jedlička některé dokumenty neposkytl, jednalo se o soukromou

korrespondenci Ing. Jedličky jakožto soukromé osoby. Přestože žalobce souhlasí s postupem, který Ing. Jedlička při ochraně svých práv zvolil, nelze žalobci toto jednání Ing. Jedličky jako soukromé osoby přičítat k tíži. S ohledem na shora uvedené je dle žalobce též neudržitelným závěr žalovaného v tom směru, že odnesením notebooku Ing. Jedličky bylo žalovanému znemožněno prověření dalších záznamů v tomto notebooku se nacházejících. Veškeré dokumenty, které mohly být zpřístupněny, byly Ing. Jedličkou předány. Tím, že Ing. Jedlička umožnil před svým odjezdem pracovníkům správního orgánu I. stupně prověřit veškerou korespondenci nacházející se v jeho notebooku, vyjma jeho soukromé korespondence, nemohlo dojít v důsledku jeho odjezdu k „dalšímu“ naplnění jednoho a téhož skutku, jak uvádí žalovaný v napadeném rozhodnutí, spočívajícího v tom, že Ing. Jedlička neumožnil pokračování v šetření nahlédnutím do této dosud nezpřístupněné a soukromé části korespondence. Následná faktická možnost či nemožnost přístupu k notebooku nic nemění na faktu, že pracovníci správního orgánu I. stupně provádějící šetření již nebyli oprávněni prověřovat soukromé informace Ing. Jedličky v notebooku obsažené. Nejednalo se tedy dle žalobce v žádném případě o postupné neumožnění šetření, závěr žalovaného je v rozporu se zásadou ne bis in idem, a proto je nezákonný. Pokud jde o odnětí dvou dokumentů pracovníkům provádějícím šetření RNDr. Krumphanzlem, žalobce dovozuje, že toto jednání RNDr. Krumphanzla lze hodnotit jako oprávněná svépomoc v souladu s § 6 občanského zákoníku. To nikterak neodůvodňuje uložení pokuty žalobci. Navíc je zřejmé, že údajné neumožnění šetření ze strany Ing. Jedličky a odnětí dokumentů RNDr. Krumphanzlem nemůže být jedním skutkem, jak tvrdí v napadeném rozhodnutí žalovaný, když dané jednání se liší svojí věcnou podstatou (neumožnění nahlédnutí do části záznamu v notebooku a odnětí písemných listin je zcela odlišný druh lidského jednání) i osobní složkou, když v jednom případě jednala za účelem ochrany svých ústavních práv jedna fyzická osoba (Ing. Jedlička) a ve druhém případě jiná fyzická osoba (RNDr. Krumphanzl). Pak je zcela nepřezkoumatelné tvrzení žalovaného o tom, že ze strany žalobce došlo k jednotlivým dílčím útokům tvořícím jeden celek, v němž bylo porušení zákona spatřováno, jak je uvedeno v bodu 35 napadeného rozhodnutí, aniž by žalovaný uvedl kdy a jak žalobce na žalovaného útočil.

Za nesprávný a nepřezkoumatelný považuje žalobce rovněž závěr obsažený v napadeném rozhodnutí, že předmětným jednáním došlo k porušení jedné právní povinnosti žalobce podrobit se šetření, které podle názoru žalovaného naplňuje hypotézu právní úpravy obsažené jak v § 21 odst. 4 ZOHS, tak v § 21 odst. 5 ZOHS, a to přesto, že předmětná právní úprava povinností soutěžitelů je zcela odlišná, a bylo by zcela absurdní, aby ZOHS ve dvou ustanoveních upravoval shodné povinnosti. Ustanovení § 21 odst. 5 ZOHS na daný případ není a nemůže být aplikovatelným, neboť míří na zcela odlišné situace. Žalovaný v napadeném rozhodnutí netvrdí, že by si kdykoliv vyžádal konkrétní údaje a informace po žalobci a stanovil pro jejich poskytnutí přiměřenou lhůtu, ve které by žalobce tyto údaje nebo informace žalovanému neposkytl. Vzhledem k tomu, že se tak nikdy nestalo, nemohl žalobce porušit svoji povinnost stanovenou mu v § 21 odst. 5 ZOHS. Proto je napadené rozhodnutí dle žalobce zmatečným a nepřezkoumatelným.

Samostatná část žaloby směřuje proti výši uložené pokuty. Z protokolu o průběhu místního šetření konaného dne 19. 11. 2003 dle žalobce jednoznačně vyplývá, že zástupci žalobce s pracovníky provádějícími šetření spolupracovali a poskytovali jim svoji součinnost, a v souladu se ZOHS jim umožnili nahlédnout do vyžádaných materiálů souvisejících s činností žalobce, jako např. obchodních knih a jiných obchodních

záznamů, pokud tyto měli k dispozici. V podstatě jediný sporný okamžik v průběhu celého místního šetření nastal v momentě, kdy se pracovníci provádějící šetření začali domáhat zpřístupnění veškeré elektronické korespondence uložené v notebooku Ing. Jedličky a v notebooku RNDr. Krumphanzla, včetně soukromé korespondence, a to i poté, co byli opakovaně a výslovně upozorněni, že tito zaměstnanci žalobce jsou oprávněni používat služební notebooky i k soukromým účelům, a že je k těmto účelům také hojně využívají, což znamená, že v nich je uložena i soukromá korespondence těchto osob. Žalobce je přesvědčen, že k žádnému porušení právních předpisů z jeho strany nedošlo, a tedy je zcela vyloučeno, aby se mohlo v jeho případě jednat o úmyslné porušení ZOHS. Tu žalobce poukazuje na doktrínu, podle níž v českém právu nelze ve vztahu k právníkům osobám vůbec posuzovat zavinění, natož pak konkrétní formu úmyslu. I pokud by přes shora uvedené skutečnosti bylo shledáno jednání Ing. Jedličky nebo RNDr. Krumphanzla soudem jako porušení povinností žalobce umožnit prověření nahlízet do obchodních knih a jiných obchodních záznamů podle § 21 odst. 4 a 5 ZOHS, pak by se bezpochyby jednalo pouze o neúmyslné porušení těchto zákonných ustanovení, které v žádném případě nemělo vliv na průběh správního řízení a nemohlo odůvodnit uložení sankce v maximální možné výši. Pokuta ve výši 300 000 Kč uložená napadeným rozhodnutím je nepřezkoumatelnou a navíc zjevně nepřiměřenou.

Žalobce rovněž samostatně zpochybňuje další vady správního řízení. Podle § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, má správní orgán povinnost dát účastníkům řízení možnost seznámit se s podklady rozhodnutí. Obsah a rozsah těchto podkladů rozhodnutí není v této části správního řádu blíže specifikován, je však evidentní, že tento institut je zcela zásadně odlišný od pouhého nahlédnutí do spisu. Výkladem právě uvedeného ustanovení společně s § 144 odst. 3 téhož předpisu dospívá žalobce k závěru, že žalovaný před vydáním rozhodnutí měl žalobce seznámit s konceptem výrokové části a odůvodnění rozhodnutí. To se nestalo. Proto žalobce namítá, že byla porušena jeho procesní práva spočívající v možnosti seznámení se s podklady rozhodnutí před jeho vydáním.

Na základě shora uvedeného žalobce navrhuje, aby soud zrušil napadené rozhodnutí i jemu předcházející rozhodnutí vydané v I. stupni správního řízení a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.

Pro případ, že by soud dospěl k závěru, že v posuzovaném případě nejsou dány důvody pro zrušení napadeného rozhodnutí, navrhuje žalobce, aby soud upustil od uložení trestu, neboť tento trest byl uložen ve zjevně nepřiměřené výši.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě její důvodnost popírá a setrvává na závěrech, které prezentoval v napadeném rozhodnutí.

Žalovaný trvá na tom, že ústavní ochrana, jak ji zmiňuje žalobce, není absolutní. Práva, ohledně nichž žalobce dovozuje, že byla porušena, mohou být dle žalovaného omezena na základě zákona a způsobem, který zákon stanoví. Žalovaný poukazuje na to, že ustanovení § 21 odst. 4 a 5 ZOHS, jež obsahují základní pravidla o povinnosti soutěžitelů umožnit odpovídajícím způsobem šetření žalovaného a poskytovat mu potřebnou součinnost, lze jednoznačně považovat právě za taková omezení. Vyšetřovací pravomoci jsou tak výslovně založeny zákonem (ZOHS), který představuje legální, tedy ústavně konformní omezení ústavním pořádkem garantovaných práv a svobod tam, kde takové omezení těchto práv formou zákona Listina základních práv a svobod připouští.

Povinnost vyplývající z § 21 odst. 4 a 5 ZOHS se vztahuje na všechny soutěžitele bez rozlišení, zda se jedná o účastníky správního řízení či nikoliv. Tato oprávnění k vyšetřování jsou tedy ZOHS jednoznačně aprobována; nelze tedy hovořit o porušení zásady, že správní orgán může činit pouze to, co mu je zákonem dovoleno. K provedení místního šetření v obchodních prostorách soutěžitele nevyžaduje ZOHS předchozí souhlas soudu. Soudní přezkum místního šetření je zajištěn v rámci soudní kontroly legality rozhodnutí ve věci, neboť v rámci něj je přezkoumávána též zákonnost procesního postupu, včetně vlivu případných procesních vad na zákonnost předmětného rozhodnutí.

Žalovaný dále uvádí, že ačkoliv zákon (ZOHS) v souvislosti s možným nahlížením do obchodních knih a jiných obchodních záznamů možnost prozkoumání obsahu pevného disku počítače či jiného paměťového média výslovně nezmiňuje, je zřejmé, že v době, kdy je výpočetní technika běžnou a nezbytnou součástí vybavení provozovny každého soutěžitele, existují relevantní informace související s jeho podnikatelskou činností téměř výhradně v elektronické podobě. Výklad příslušného ustanovení ZOHS vylučující možnost žalovaného nahlížet rovněž do těchto nosičů informací by odporoval smyslu a účelu ZOHS, kterým je účinná ochrana fungující hospodářské soutěže.

Za účelem vyvrácení žalobcovy námítky soukromé povahy takových informací žalovaný uvádí, že výpočetní technika, kterou zaměstnavatel dává k dispozici svým zaměstnancům, byť s možností jejího využití i k soukromým účelům, je primárně určena k výkonu pracovní činnosti těchto zaměstnanců pro zaměstnavatele a v důsledku toho rovněž k realizaci jeho činnosti soutěžní. Zaměstnanci žalovaného tak při provádění místního šetření vycházejí z předpokladu, že veškeré dokumenty a informace, které se nacházejí v obchodních prostorách soutěžitele, jsou obchodními knihami či záznamy. Tato domněnka může být vyvrácena, orgánu provádějícímu šetření však musí být umožněno, aby mohl posoudit předmět a obsah takových dokumentů. Z tohoto důvodu lze tedy informace obsažené v počítačích či na jiných nosičích umístěných v prostorách soutěžitele, u nichž neexistuje prima facie důvodná pochybnost o jejich účelu použití, jednoznačně považovat za obchodní záznamy podle § 21 odst. 4 ZOHS. Pokud tedy podle žalovaného fyzická osoba umístí svoji soukromou korespondenci do obchodních prostor soutěžitele, vystavuje se riziku, že do takové korespondence může být při případném místním šetření nahlíženo, resp. že umístění v obchodních prostorách snižuje míru ochrany poskytované soukromým písemnostem oproti té, jaká by byla dána v případě, že by se jednalo o prostory soukromé. Žalovaný rovněž zastává názor, že soutěžitelé nejsou oprávněni odmítnout žalovanému poskytnutí a možnost prověření podkladů a informací, a to ani v případě, že se jedná o skutečnosti tvořící jejich obchodní tajemství, nebo důvěrné či citlivé informace, jejichž zveřejnění by mohlo soutěžitelům způsobit újmu. Výše uvedený názor žalovaný opírá o konkrétní komunitární rozhodovací praxi (judikaturu Evropského soudního dvora a Soudu prvního stupně). Žalovaný konkrétně poukazuje na to, že Evropský soudní dvůr ve věci *AM & S Europe Limited* proti Evropské komisi judikoval, že je oprávněním Evropské komise, nikoliv předmětného soutěžitele či třetích osob, rozhodnout, jaký dokument má být v rámci šetření Evropské komisi poskytnut, tedy zda je relevantní pro dané řízení a zda je jeho povaha obchodní či soukromá. Takové rozhodnutí o povaze daného dokumentu se sice nezakládá na posouzení celého jeho obsahu Evropskou komisí, soutěžitel je však povinen poskytnout Evropské komisi dostatečné odůvodnění či umožnit nahlédnutí do těch částí dokumentů, které neobsahují chráněné informace. Za významný rovněž žalovaný

považuje rozsudek Evropského soudního dvora ve věci Hoechst AG proti Evropské komisi, podle něhož ačkoliv článek 8 odst. 1 Úmluvy zaručuje každému právo na respektování jeho soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence, rozsah ochrany tohoto práva souvisí s rozvojem osobní svobody jednotlivce a není možno jej rozšiřovat na obchodní prostory. Žalovaný kromě toho uvádí, že i v případě, že by v průběhu šetření byly žalovaným skutečně zajištěny dokumenty mající povahu soukromé korespondence, nejednalo by se o porušení práva na ochranu osobnosti či soukromí dané osoby, neboť zaměstnanci provádějící šetření jsou vázáni mlčenlivostí ve smyslu § 24 ZOHS.

Pokud jde o žalobcem tvrzený nesprávně zjištěný skutkový stav a nesprávné právní posouzení, tu poukazuje žalovaný na skutečnost, že v posuzovaném případě žalobce prostřednictvím svých zaměstnanců neumožnil žalovanému nahlédnout ani do kolonky předmětu části elektronické pošty či do kolonky odesílatele či adresáta elektronické pošty. Nelze přitom vyloučit, že v některých případech by bylo možné dovést obchodní či soukromý charakter dokumentů již z těchto informací. Tímto dílčím útokem tedy bylo žalovanému znemožněno prověření části elektronické pošty a posouzení, zda se jedná o dokumenty pro účely daného šetření relevantní či nikoliv.

I přes žalobcovu tvrzení žalovaný spatřuje v jednání žalobce, spočívajícím v nezpřístupnění části e-mailové korespondence nacházející se v elektronické podobě v notebooku výkonného ředitele žalobce Ing. Jedličky, dále ve znemožnění pokračování v šetření části této e-mailové korespondence tím, že Ing. Jedlička zavřel a odnesl notebook, který byl předmětem šetření, a rovněž ve svévolném odnětí dvou dokumentů ředitelem pro rozvoj a spolupráci RNDr. Krumphanzlem, naplnění skutkové podstaty maření, resp. odmítnutí se podrobit provedení místního šetření podle § 22 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 21 odst. 4 a 5 ZOHS, přičemž se jedná o jeden skutek de iure. Pro tento závěr pak svědčí nejen jednotný úmysl účastníka řízení zmařit řádné provedení místního šetření, ale i věcná, časová a personální jednotnost skutku, kterého se žalobce tímto svým jednáním dopustil. Věcná jednota spočívá dle žalovaného ve skutečnosti, že všechny dílčí útoky se uskutečnily v souvislosti se stejným šetřením v totožné věci a všechny směřovaly k témuž cíli, kterým bylo znepřístupnění části dokumentů, které by jinak mohly sloužit jako podklad pro rozhodnutí v probíhajícím správním řízení. Místní jednotu skutku lze spatřovat v tom, že k jednotlivým dílčím útokům došlo ve stejné provozovně žalobce. Časová jednota žalobcovu jednání je pak dovozována ze skutečnosti, že k jednotlivým útokům došlo v průběhu jednoho dne a tyto dílčí kroky jeho zaměstnanců na sebe bezprostředně navazovaly.

Za zcela účelové považuje žalovaný tvrzení, že omezení vyplývající z § 21 odst. 5 ZOHS se vztahují pouze na soutěžitele jakožto právnickou osobu, nikoliv na její jednotlivé zaměstnance. Žalovaný tu poukazuje na skutečnost, že právnická osoba nikdy nemůže jednat navenek sama. Právě statutární orgány a zaměstnanci soutěžitele, který je právnickou osobou, totiž jeho jménem například uzavírají kartelové dohody, ve prospěch takového soutěžitele si vyměňují informace či spolu jinak jednají v koordinovaném postupu na trhu. Oba zaměstnanci žalobce zastávali v době šetření významné vedoucí pozice v rámci podniku žalobce a z titulu svých funkcí a s tím spojených pracovních náplní byli kompetentní za účastníka řízení (tedy za žalobce) jednat ve věcech, jichž se šetření žalovaného týkalo, svým jednáním tedy nepochybně zavazovali žalobce ve smyslu odpovědnosti za protisoutěžní jednání, jež bylo předmětem správního řízení proti žalobci.

Žalovaný též obsáhle odmítá žalobcovy námitky do nepřezkoumatelnosti a nepřiměřenosti výše pokuty. V této souvislosti mimo jiné uvádí, že si je vědom skutečnosti, že zavinění na straně soutěžitele vyžaduje ZOHS k tomu, aby vůbec bylo možno uložit pokutu podle § 22 odst. 1 písm. a) ZOHS. Forma zavinění však není zákonem specifikována. Skutečnost, zda se jedná o nedbalost či zavinění, je však jedním z kritérií pro určení výše pokuty. Tu žalovaný poukazuje na to, že složku zavinění zkoumá ve svých rozhodnutích pravidelně i u soutěžitelů – právnických osob, přitom tento postup nebyl ze strany soudu nikdy zpochybněn. Místní šetření, k jakému v právě posuzované věci došlo, slouží k zajištění účelu správního řízení tím, že umožňuje získání nových, dosud neznámých podkladů a informací, a to i bez možnosti jejich konkretizace před vlastním provedením tohoto procesního úkonu. Dokumenty, které mají být zajištěny v průběhu neohlášeného šetření, zpravidla nelze získat jiným způsobem. Neohlášené místní šetření je tak ze své podstaty prakticky neopakovatelným úkonem, jehož zmaření ze strany šetřené osoby může vést ke znemožnění nebo podstatnému ztížení vedení správního řízení, jež má směřovat k prokázání pravidelně nejzávažnějších porušení soutěžního práva. Žalovaný proto považuje znemožnění provedení neohlášeného místního šetření za mimořádně závažný případ porušení procesních pravidel, který v daném případě mohl mít a měl vliv na samotný průběh meritorního řízení. Tvrzení opaku označuje žalovaný za účelové. Prokázání jednání ve vzájemné shodě je založeno mimo jiné na prokázání existence vzájemných kontaktů mezi soutěžiteli účastnicími se na tomto jednání. Dokumenty, jejichž vydání bylo žalobcem odmítnuto, přitom mohly sloužit jako důkaz existence takových vzájemných kontaktů, když u té části korespondence, u níž bylo pracovníkům žalovaného umožněno alespoň nahlédnout do záhlaví elektronických zpráv, lze tuto možnost označit za vysoce pravděpodobnou. Žalovaný proto považuje záměrně jednání žalobce za významně ztěžující důkazní situaci žalovaného (resp. správního orgánu I. stupně) při prokázání protisoutěžního jednání. ZOHS byl porušen zaviněně ve formě přímého úmyslu, neboť jednotlivé kroky fakticky realizované Ing. Jedličkou a RNDr. Krumphanzlem byly oddělenými složkami jednoho úmyslu žalobce zmařit řádné provedení místního šetření. Při posouzení zavinění je nutno dle žalovaného považovat za klíčovou skutečnost, že žalobce byl před provedením místního šetření ze strany pracovníků provádějících šetření řádně poučen o svých právech a povinnostech, o rozsahu oprávnění žalovaného, o právním důvodu provedení šetření a o důsledcích porušení povinností podrobit se tomuto šetření. Žalobce tak nepochybně věděl, že svým jednáním může právem chráněný zájem porušit; skutečnost, že jej porušit i chtěl, pak vyplývá i ze shora popsaného průběhu jednotlivých útoků, tvořících ve svém souhrnu správní delikt. Pokutu uloženou v maximální výši tedy žalovaný nadále odůvodňuje závažností žalobcova jednání, přitom byla zohledněna funkce represivní i funkce preventivní.

Žalovaný rovněž odmítá žalobcův názor, že by měl povinnost seznámit jej s konceptem výrokové části a odůvodnění rozhodnutí, který žalobce považuje za součást podkladu pro rozhodnutí. Smyslem institutu seznámení s podklady pro rozhodnutí je dle žalovaného umožnit účastníkům správního řízení seznámit se s kompletním spisovým materiálem, vyjádřit se k němu i ke způsobu jeho zjištění a na základě těchto zjištění pak případně navrhnou další důkazy nebo učinit jiné návrhy. Cílem tohoto institutu není a nemůže být umožnit polemiku o právních závěrech správního orgánu před vlastním rozhodnutím ve věci samé.

Na základě shora uvedeného tedy žalovaný navrhuje žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

V replice k vyjádření žalovaného, jejíž podání bylo žalobci uloženo, žalobce setrvává na své argumentaci, jež byla obsažena již v žalobě; tu v některých směrech v reakci na vyjádření žalovaného doplňuje. Žalobce mimo jiné poukazuje na irelevantnost některých úvah žalovaného, na dezinterpretaci zákonných institutů i komunitární judikatury a na skutečnost, že žalovaný se nevypořádává s argumentací žaloby ohledně nutnosti aplikace Úmluvy, přitom upřednostňuje aplikaci české vnitrostátní právní úpravy před aplikací norem vyplývajících z mezinárodních závazků České republiky.

Na svých procesních stanoviscích setrvali žalobce i žalovaný po celou dobu řízení před soudem, včetně jednání, které ve věci proběhlo dne 27. 9. 2007.

II. Správní spisy, skutková zjištění

Z obsahu správního spisu čj. S 233/03 soud zjistil zejména následující pro posouzení věci rozhodné skutečnosti:

Místní šetření bylo prováděno ve správním řízení čj. S 233/03 zahájeném dne 19. 11. 2003 pro podezření z jednání ve vzájemné shodě při určování prodejních cen pekárenských výrobků, jehož účastníky byly společnosti DELTA PEKÁRNY a. s. (tedy žalobce), ODKOLEK a. s. a PENAM spol. s r. o.

Místní šetření u žalobce proběhlo dne 19. 11. 2003, bezprostředně po zahájení správního řízení. Z protokolu o jeho průběhu vyplývá, že po úvodních poučeních, jichž se žalobci dostalo, probíhalo šetření tak, že pracovníci provádějící šetření požádali o možnost jednat s předsedou představenstva či místopředsedou představenstva, případně s výkonným ředitelem společnosti (Ing. Jan Jedlička), dále pak s obchodním ředitelem (Ing. Jindřich Moc); kromě toho požadovali zpřístupnění jejich kanceláří. Zástupce žalobce po konzultaci uvedl, že neví, kde jsou kanceláře některých pracovníků, neboť žalobce je ve fázi stěhování. Žalovanému byla zpřístupněna kancelář obchodního ředitele, v ní bylo zjištěno, že počítač obchodního ředitele je odpojen a odnesen z místnosti. K dispozici byl toliko Ing. Jedlička. Pracovníci provádějící šetření požádali o zpřístupnění e-mailové korespondence nacházející se v jeho notebooku, k tomu bylo ze strany žalobce sděleno, že do ní nemá žalovaný s odkazem na listovní tajemství právo nahlédnout. K dotazu pracovníků provádějících šetření, jak bude ověřeno, zda konkrétní dokument v e-mailové poště je firemní či soukromou věcí, bylo sděleno, že Ing. Jedlička toto sám pozná a tuto korespondenci nedovolí otevřít. Ing. Jedlička neuvedl e-mailové adresy, z nichž by soukromá korespondence mohla pocházet, následně byl umožněn přístup do e-mailové pošty Ing. Jedličky - „doručená pošta“, a to pouze té pošty, u které určil Ing. Jedlička, že nejde o poštu soukromou.

Pracovníkům provádějícím šetření tak nebylo umožněno nahlédnout do korespondence Ing. Jedličky ze dne 15. 11. 2003 a 16. 11. 2003, která byla podle předmětu zprávy označena jako „stanovisko ke svazu“, kde odesílateli byli pan Huráb a Mgr. Pochylá. Ing. Jedlička uvedl, že jde o soukromé názory týkající se svazu a nejde o firemní záležitost. Také bylo odmítnuto zpřístupnění e-mailu od RNDr. Krumphanzla zaslaného Ing. Jedličkovi, bylo odmítnuto rovněž zaznamenání označení (názvu) dokumentu. Ve 13 hodin 20 minut Ing. Jedlička zavřel svůj notebook s tím, že potřebuje pracovně odjet a notebook si bere s sebou.

Obsahem protokolu je rovněž vyjádření Mgr. Stránské za žalobce, z něhož je mimo jiné podáváno, že vzhledem ke skutečnosti, že zaměstnanci účastníka řízení, přítomní vyhotovování tohoto protokolu, nemohou potvrdit komplexně průběh šetření v celém rozsahu, odmítají tento protokol podepsat, a to ani pokud jde o stvrzení tam uvedených námitek. Následně je v protokolu zaznamenáno, že RNDr. Krumphanzl svémocně zabavil pracovníkům provádějícím šetření dva z převzatých dokumentů s tím, že jde o jeho soukromou korespondenci, která nesouvisí s předmětem šetření. K opakovaným výzvám je vrátit odmítl.

III. Dosavadní řízení

Porušení ZOHS bylo ve vztahu k žalobci nejprve deklarováno a pokuta uložena rozhodnutím žalovaného čj. R 3/2004 ze dne 4. 3. 2005, které zamítalo žalobcův rozklad a potvrzovalo předchozí rozhodnutí správního orgánu I. stupně čj. S 233A/03-7786/03-ORP ze dne 30. 12. 2003. Rozhodnutí žalovaného již bylo napadeno u zdejšího soudu; ten o žalobě rozhodl dne 24. 8. 2006 rozsudkem čj. 31 Ca 39/2005-70, a sice tak, že rozhodnutí žalovaného i jemu předcházející rozhodnutí správního orgánu I. stupně zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Klíčovým důvodem zrušujícího rozsudku zdejšího soudu bylo nedostatečné vymezení skutku (popř. skutků), jehož (popř. jichž) se měl žalobce dopustit. Pokud podle závěru žalovaného obsaženého v tehdy napadeném rozhodnutí spočívalo žalobcovo jednání ve dvou samostatných skutcích (což byl závěr z kontextu výroku a odůvodnění tehdy napadeného rozhodnutí žalovaného „nejvíce pravděpodobný“), pak tomu podle závěru soudu neodpovídal způsob, jakým se s námitkami žalobce obsaženými v rozkladu vypořádal žalovaný. Zatímco žalobce tehdy samostatně zpochybňoval porušení zákona tím, že ing. Jedlička odjel z místa provádění šetření, žalovaný se v řízení o rozkladu vyjádřil toliko k odepření přístupu k e-mailovým zprávám (tedy k prvnímu skutku, jak byl ve správním řízení konstruován), nikoli však v souvislosti s odjezdem Ing. Jedličky a se „zavřením notebooku“ (tedy se druhým skutkem). Aproboval-li žalovaný za právě uvedeného stavu i závěr obsažený v rozhodnutí vydaném v I. stupni správního řízení, podle něhož šlo o porušení, které „... spočívá hned v několikerém ... jednání ...“, a to bez jakékoli kvantifikace, a ztotožnil-li se s rozhodnutím vydaným v I. stupni správního řízení i v otázce výše sankce, která byla uložena v maximální výši mimo jiné právě z toho důvodu, že šlo o „několikeré jednání“, jež mělo být porušením zákona, nebylo možné dle soudu dospět k jinému závěru, než že tehdy napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelným pro jeho nesrozumitelnost co do specifikace skutků, jimiž se měl žalobce porušení ZOHS dopustit.

Na základě rozsudku zdejšího soudu čj. 31 Ca 39/2005-70 ze dne 24. 8. 2006, kterým byla věc vrácena k dalšímu řízení, se věci znovu postupně zabývali správní orgán I. stupně a žalovaný. Výsledkem správního řízení je nyní napadené rozhodnutí žalovaného.

IV. Posouzení věci

V žalobě jsou coby žalovaní označeni „Úřad pro ochranu hospodářské soutěže“ a „předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Nejprve se tedy soud zabýval otázkou, kdo je nyní v řízení před soudem žalovaným, a dospěl k závěru, že jím je předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, zcela odhlédnuto od označení žalovaných v žalobě. Soud nutně musí vycházet z § 69 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), podle něhož je žalovaným ten správní orgán, který rozhodl v posledním stupni správního řízení. Přestože

před jedním správním orgánem (tu „českým vnitrostátním soutěžním úřadem“, tj. Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže) jsou vedena správní řízení ve dvou stupních, kdy v prvním stupni rozhoduje „ústřední správní úřad“ a o rozkladu pak v daném případě „vedoucí ústředního správního úřadu“ (§ 152 odst. 1 a 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu), z obsahu žaloby nevyplývají pochybnosti o tom, že ve věci má být přezkoumáváno ono druhostupňové rozhodnutí, jež vydal předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (primárně je navrhováno zrušení tohoto rozhodnutí, byť je zároveň navrhováno totéž i ve vztahu k jemu předcházejícímu rozhodnutí vydanému v I. stupni správního řízení - postupem dle § 78 odst. 3 s. ř. s.). Takto vymezený rozsah přezkumu je postaven najisto, nadto jiné rozhodnutí, než rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, předmětem soudního přezkumu učiněno být podle § 69 s. ř. s. nemůže. Přesná specifikace napadeného rozhodnutí přitom není nijak spornou. Pro soud je tu tedy dostatek důvodů k tomu, aby byl zásadně připraven v žalobě aprobovat jak formální označení napadeného rozhodnutí ve smyslu „rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže vydané ve druhém stupni správního řízení“, tak ve smyslu „rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže“, a tomu odpovídající specifikaci žalovaného (tu dvou žalovaných), za žalovaného však soud považuje předsedu Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, na kterého je při vydávání individuálních právních aktů třeba nahlížet jako na monokratický správní orgán, který má jak výlučnou působnost, tak výlučnou pravomoc rozhodnout ve druhém stupni příslušného správního řízení.

Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 s. ř. s.), že jde o žalobu přípustnou (§ 65, § 68, § 70 s. ř. s.), přitom žalobce DELTA PEKÁRNÝ a. s. je osobou k podání žaloby oprávněnou (§ 65 s. ř. s.).

Žaloba není důvodná.

V rámci přezkumu věci in merito se soud nejprve zabýval otázkou základních principů vyžadování a prověřování podkladů a informací soutěžním úřadem, a v této souvislosti i otázkou, zda v případě § 21 odst. 4 ZOHS jsou dány pochybnosti o jeho rozporu s ústavním pořádkem, jak žalobce tvrdí, a zda tedy má věc v souladu se žalobním návrhem předložit Ústavnímu soudu podle čl. 95 odst. 2 Ústavy České republiky. Učinil tak přesto, že tímto žalobcovým návrhem nebyl nikterak vázán (srov. např. již rozhodnutí prvorepublikového Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 1. 1922, Boh. A 1097/22, k němuž lze v této otázce přihlížet i za současného právního stavu), avšak s vědomím, že závěry tohoto jeho úvodního posouzení se musí nutně zcela klíčovým způsobem projevit při posuzování dalších žalobních tvrzení.

Zdejší soud nemá pochybnosti v tom směru, že by uvedená ustanovení ZOHS, o něž se místní šetření v žalobcových prostorách opíralo, byla v rozporu s ústavním pořádkem.

Podle § 21 odst. 4 ZOHS v řízeních vedených podle ZOHS jsou soutěžitelé povinni podrobit se šetření „Úřadu“ (de facto správního orgánu I. stupně). Pro účely těchto šetření je „Úřad“ oprávněn vyžadovat od soutěžitelů, a pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak, od orgánů veřejné správy podklady a informace potřebné pro svoji činnost a prověřovat jejich úplnost, pravdivost a správnost. K tomuto účelu jsou zaměstnanci „Úřadu“ oprávněni vstupovat na pozemky, do všech objektů, místností a dopravních prostředků, které jsou místem prověřování, nahlížet do obchodních knih a jiných obchodních záznamů, pořizovat si z nich výpisy a na místě požadovat ústní

vysvětlení. Podle § 21 odst. 5 ZOHS jsou soutěžitelé povinni poskytnout „Úřadu“ na jeho vyžádání úplné, správné a pravdivé podklady a informace ve lhůtě jím stanovené a umožnit jejich prověření způsobem podle odstavce 4. Tato povinnost se vztahuje rovněž na orgány veřejné správy, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak.

Šetření probíhalo v žalobcových obchodních prostorách. Uvedená ustanovení, jejichž porušení žalovaný společně se správním orgánem I. stupně deklarovali, upravují zcela specifický institut, jichž český vnitrostátní soutěžní úřad (de facto správní orgán I. stupně ve stádiu shromažďování podkladů pro vydání správního rozhodnutí) může nad rámec jiných oprávnění při jím vedeném správním řízení využít. Jde o institut odpovídající rozsahu pravomocí Evropské komise aktuálně podávaných ze článku 20 nařízení Rady (ES) č. 1/2003 a též povinností vnitrostátních soutěžních úřadů podle článku 22 téhož nařízení. Tu soud připomíná, že podle bodu 25 preambule uvedeného nařízení jsou odpovídající vyšetřovací pravomoci nezbytné „... z důvodu stále obtížnějšího zjišťování protisoutěžního jednání ...“ a z důvodu potřeby „... účinné ochrany hospodářské soutěže ...“. Podle soudu právě s ohledem na tyto postuláty je zapotřebí posuzovat míru dotčení vyšetřovaných subjektů na jejich právech, garantovaných normami obsažených v předpisech ústavního pořádku.

Shora uvedená ustanovení ZOHS stanoví pravidla o povinnosti umožnit odpovídajícím způsobem místní šetření soutěžního úřadu a poskytovat mu potřebnou součinnost, kromě toho však také vymezují personální dopad tohoto ustanovení. Pokud není povinnost podrobit se místnímu šetření omezena jen na ty soutěžitele, kteří jsou účastníky řízení, ale používá-li ZOHS označení „soutěžitelé“, aniž by je jakkoli specifikoval, a pokud navíc druhá věta § 21 odst. 4 ZOHS kromě soutěžitelů stanoví tuto povinnost také orgánům veřejné správy (a není tak důvodu stanovovat orgánům veřejné správy více povinností, než které mají soukromé fyzické a právnické osoby, vůči nimž není šetření vedeno), pak je toto ustanovení nutné vykládat v tom smyslu, že „soutěžiteli“ se rozumí všechny subjekty, které vyhovují definici soutěžitele podávané z § 2 odst. 1 ZOHS, aniž by bylo rozhodující, zda jde o soutěžitele, s nimiž je vedeno řízení, tj. soutěžitele, ohledně kterých je dáno důvodné podezření, že se protisoutěžního jednání v rozporu se zákonem dopustili, nebo o soutěžitele jiné. Tu se však jednalo o místní šetření u toho soutěžitele, který byl účastníkem správního řízení. Proto se soud touto otázkou již dále nezabýval.

Soutěžitele stíhá povinnost poskytnout podklady a informace, které soutěžní úřad pro svoji činnost spočívající v odhalování protisoutěžního jednání (tu kartelové dohody ve formě „jednání soutěžitelů ve vzájemné shodě“) podle ZOHS vyžaduje a které mají souvislost s prověřováním míry případného rozporu jednání s jednotlivými ustanoveními ZOHS. Oslovení soutěžitelé jsou povinni tyto podklady a informace v úplné a správné podobě poskytnout a umožnit soutěžnímu úřadu, aby jejich správnost a úplnost ve formě odpovídající zkoumanému jednání, jeho potenciální závažnosti a dosud zjištěným skutkovým okolnostem případu prověřil.

Pokud jde o podklady, které je třeba poskytnout, pak se jimi rozumějí již vytvořené písemnosti (typicky smlouvy, seznamy obchodních partnerů, technické specifikace, ale i korespondence soutěžitele s ostatními subjekty, zápisy z jednání apod.). Pokud mohou mít takové písemnosti podobu listinnou i elektronickou, potom není žádného důvodu, aby se povinnost poskytnutí těchto písemností omezovala toliko na písemnosti v podobě listinné. Jednak k tomu není důvodu racionálního (faktického), neboť je nepochybné, že

soutěžitelé část písemností, jež při jejich soutěžní činnosti vznikají, vytvářejí a následně uchovávají toliko v podobě elektronické, kromě toho nelze dovozovat ani důvod legální, neboť shora uvedená ustanovení elektronickou podobu takových písemností ze svého dosahu nevylučují. Informacemi jsou pak zpravidla takové údaje, které soutěžitelé a orgány veřejné správy k výslovnému požadavku soutěžního úřadu alespoň zčásti teprve vytvářejí. Může tu jít o odpovědi na dotazy týkající se obsahu, rozsahu či jiných podrobností jednání, které je předmětem šetření soutěžního úřadu, o nejrůznější agregované přehledy apod. Z pohledu právě uvedeného členění lze tedy písemnosti zachycující korespondenci soutěžitele, byť vytvořené a uchované v podobě elektronické, považovat za „podklady“.

Kromě shora popsané povinnosti podklady poskytnout stíhá soutěžitele i povinnost jiná: jsou povinni strpět šetření soutěžního úřadu, které je zaměřeno na jejich prověřování. Pokud jde o samotný proces tohoto prověřování, ten je determinován především potřebou efektivity činnosti soutěžního úřadu, jež nutně musí korespondovat s důvody vyšetřovacích oprávnění vycházejících ze shora zmiňovaného bodu 25 preambule nařízení Rady (ES) č. 1/2003. Má-li být tedy prověřování přiměřeně efektivní, tj. má-li mít fakticky smysl, nelze jej oddělovat od samotného vyžadování podkladů. Není tedy důvodu trvat na tom, aby podklady či informace byly nejprve formálně „vyžádány“, aby následně byla k jejich předložení poskytnuta lhůta a aby teprve následně po uplynutí určité doby bylo zahájeno jejich „prověřování“, jak lze dovozovat ze žalobcem podávaného rozdílu obou těchto institutů a tvrzené potřeby jejich rozlišování. Proces prověřování podkladů co do úplnosti, pravdivosti a správnosti (§ 21 odst. 4 ZOHS) musí nutně zahrnovat i složku bezprostředního prověřování zaměřeného na samotnou existenci takových podkladů, popř. jiných (dalších) podkladů; toho by nemohlo být dosaženo v případě oddělování fáze vyžadování podkladů od jejich prověřování, a to zejména z toho důvodu, že by zde absentoval „prvek překvapení“, na němž je místní šetření podle § 21 odst. 4 ZOHS podstatně založeno. Naopak, odlišně od žalobcova pojetí, je třeba institut „místního šetření“ zahrnující vyžadování a prověřování podkladů vykládat tak, že ze strany soutěžního úřadu není předem zapotřebí ani samotného upřesnění podkladů, jež jsou vyžadovány, neboť právě jejich případnou existenci soutěžní úřad teprve zjišťuje; ve fázi zahájení místního šetření nemusí být vždy najisto postaveno, jaký dokument se v dispozici příslušného soutěžitele nachází, jak je označen, co je jeho přesným obsahem apod.

Oprávnění soutěžního úřadu a tomu odpovídající povinnosti soutěžitelů podávané z § 21 odst. 4 a 5 ZOHS je tak třeba vykládat kontextuálně; samotné místní šetření, jak je upraveno v § 21 odst. 4 a 5 ZOHS, je konstantně traktováno jako „neohlášené místní šetření“ (též „přepadové místní šetření“, v komunitárním prostředí se běžně hovoří o „dawn raid“), v jehož rámci jsou upravena práva a povinnosti soutěžitelů na straně jedné a soutěžního úřadu na straně druhé. Z těchto důvodů tedy není nezbytné nalézat přesnou věcnou ani časovou hranici mezi „vyžadováním“ podkladů a „prověřováním“ podkladů, stejně tak není důvodu oddělovat práva a povinnosti podávaná z § 21 odst. 4 ZOHS od práv a povinností podávaných z § 21 odst. 5 ZOHS. Pojetí žalovaného nahlízející na posuzované jednání z pohledu obou citovaných odstavců § 21 ZOHS je tedy principiálně správné.

Má-li prověřování (v kontextu shora uvedeného jde fakticky jak o „vyžadování“, tak o „prověřování“ existence podkladů a jejich povahy) probíhat v prostorách běžně využívaných k soutěžní činnosti, pak ty jsou jednoznačně vymezeny coby „obchodní

prostory". Mezi ně ZOHS řadí pozemky, objekty, místnosti a dopravní prostředky, které soutěžitelé užívají ke své podnikatelské činnosti, a nejedná-li se o podnikající soutěžitele, pak prostory, které užívají k jiné soutěžní činnosti než podnikání. Není zde rozhodné, zda jde o prostory, v nichž mají tito soutěžitelé sídlo, místo podnikání, provozovnu nebo zda tyto prostory pouze užívají jako kancelářské, výrobní, skladovací, parkovací či jiné prostory. Není ani rozhodné, zda tyto prostory vlastní či zda je užívají na základě jiného právního důvodu, popř. bez právního důvodu. „Obchodní prostory“ jsou tedy vymezeny dostatečně zřetelně; rozhodující přitom je, že tyto prostory mají přímou souvislost s podnikatelskou či jinou obdobnou soutěžní činností a lze tak důvodně předpokládat, že vstupem do těchto prostor lze prověřit správnost a úplnost již poskytnutých podkladů, popř. že jím lze takové podklady získat či prověřit existenci. Z právě uvedeného pohledu je pracoviště žalobce „Ke Klíčovu 56/1, Praha 9 – Vysočany“, kde se nachází kanceláře ředitelů a jiných zaměstnanců přímo se podílejících na každodenním chodu žalobce, jednoznačně místem, které spadá pod vymezení obchodních prostor.

Do prostor vymezených jako „obchodní prostory“ má soutěžní úřad podle ZOHS oprávnění vstoupit, aniž by k tomu bylo zapotřebí jakéhokoli zvláštního povolení. Tato procedura se co do kontroly „orgánem soudního typu“ v žádném zásadním směru neodlišuje od procedury, jež je aktuální právní úpravou předepsána pro obdobné šetření prováděné Evropskou komisí. Ta sama sice před uskutečněním takového šetření vydá formální rozhodnutí o uskutečnění takového šetření (jeho formální náležitosti jsou uvedeny v čl. 20 odst. 4 nařízení Rady ES č. 1/2003 - jde o předmět a účel kontroly, datum zahájení, sankce ze znerespektování povinností a poučení o právu na přezkum), avšak není právem subjektů, u nichž má šetření probíhat, aby o takovém místním šetření věděli s předstihem, ani aby se na soud obrátili předem, tj. před uskutečněním samotného šetření. Přezkum ze strany soudu tedy může být uskutečněn až ex post, nikoli před uskutečněním šetření. Jde tedy o situaci srovnatelnou s přezkumem postupu správních orgánů ve správním soudnictví podle s. ř. s., neboť v rámci žaloby proti rozhodnutí českého soutěžního úřadu ve věci, v níž proběhlo takové místní šetření, lze brojit jak proti konkrétnímu způsobu provedení místního šetření uskutečněného na základě § 21 odst. 4 a 5 ZOHS, tak proti tomu, že vůbec provedeno bylo (tedy že se soutěžní úřad „rozhodl“ takové místní šetření uskutečnit). Samotné „formální rozhodnutí“ Evropské komise o tom, že šetření bude provedeno, jak je na ně i v žalobě upozorňováno, tak nepůsobí na právní sféru subjektu, u něhož má šetření probíhat, nikterak příznivěji, než „faktické rozhodnutí“ českého soutěžního úřadu místní šetření uskutečnit. Pokud jde o údaje týkající se věci, v níž je šetření prováděno, účelu, za jakým se tak děje, procesních práv, jaká mají příslušné subjekty apod., ty byly seznatelné z poučení, jehož se podle protokolu o průběhu místního šetření pořízeného dne 19. 11. 2003 žalobci dostalo. Nadto ani samotný průběh se od místního šetření prováděného Evropskou komisí v žádném podstatném ohledu neliší (srov. zejm. čl. 20 odst. 2 nařízení Rady ES č. 1/2003). V prostorách označovaných jako „obchodní prostory“ je soutěžní úřad oprávněn nahlížet v zásadě do jakýchkoli záznamů – ZOHS uvádí obchodní knihy a jiné obchodní záznamy – a lze tak pod tyto záznamy podřadit v zásadě veškeré listinné materiály související se soutěžní činností každého soutěžitele, ať jde o podobu materializovanou (papírovou) či například elektronickou (například e-mailovou korespondenci), jak soud vyložil shora. Pokud jde o rozsah oprávnění soutěžního úřadu v rámci místního šetření, tu lze za podstatnou rovněž považovat skutečnost, že pokud by pracovníci českého vnitrostátního soutěžního úřadu poskytovali na území České republiky Evropské komisi při jí

prováděném šetření součinnost, disponovali by týmiž oprávněními již podle samotného shora citovaného nařízení (čl. 20 odst. 5 uvedeného nařízení).

Principiálně tedy soud souhlasí s takovým pojetím místního šetření, z jakého vycházel správní orgán I. stupně při jeho realizaci a jehož principiální správnost potvrdil i žalovaný v napadeném rozhodnutí.

Má-li si soud učinit závěr, zda v případě shora popsaných pravidel podávaných ze ZOHS hrozí riziko ataku směrem k ústavnímu pořádku, pak mu vodítkem musí být obecné principy, na nichž je garance základních práv fyzických a právnických osob vystavěna. Základním principem by tu měl být princip vyvážené rovnováhy mezi základními právy fyzických a právnických osob na straně jedné a nezbytnými požadavky veřejného zájmu na straně druhé. Pro soud je nepochybné, že základní práva fyzických a právnických osob musí být důsledně retována, na straně druhé však nemůže jít o retaci absolutní, již by se jiné společensky odůvodnitelné zájmy musely vždy za každých okolností podřizovat. Třeba je tedy předně uvážit, zda zájem fyzických a právnických osob (tu soutěžitelů, u nichž má probíhat šetření podle § 21 odst. 4 a 5 ZOHS) na tom, aby o příslušném procesním „vyšetřovacím“ úkonu v jejich obchodních prostorách a o jeho rozsahu a délce trvání musel rozhodovat již před uskutečněním takového úkonu soud (nad rámec následné kontroly cestou správního soudnictví), jednoznačně převažuje nad zájmem na odhalení protisoutěžního jednání, jež může přivodit celospolečenské negativní důsledky (a je tedy rovněž nepochybně zájmem celospolečenským) či nikoli.

Tvrdí-li žalobce konkrétně, že uvedená ustanovení ZOHS atakují článek 8 Úmluvy, pak je třeba porovnat cíle, k nimž toto ustanovení směřuje, s cíly, k nimž směřuje celé soutěžní zákonodárství odvíjející se (v daném případě) od potřeby odhalit a postihnout jednání, jež je v rozporu s článkem 81 Smlouvy ES a jemu odpovídajícím § 3 odst. 1 ZOHS. Uvedené ustanovení Úmluvy zahrnuje mimo jiné garanci nedotknutelnosti obydlí, jež může být prolomena zákonem, je-li to nezbytné v demokratické společnosti v zájmu (mimo jiné) hospodářského blahobytu země a ochrany práv a svobod druhých. Předně je tedy k zásahu do práva garantovaného čl. 8 odst. 1 Úmluvy třeba zákona; tím je ZOHS a jeho § 21 odst. 4 a 5. Tato podmínka je podle zdejšího soudu tedy splněna; z § 21 odst. 4 a 5 ZOHS (k potřebě kontextuálního výkladu viz shora) totiž vyplývají jednoznačně podmínky provedení takového úkonu, jeho rozsah i okruh oprávněných a povinných subjektů. Zároveň však musí být splněna i druhá podmínka, kterou je legitimní zájem, v daném případě zájem hospodářského blahobytu země a ochrany práv a svobod druhých. I tato podmínka je dle soudu splněna; legitimita zájmu je vyjádřena tím, že jednání, jehož možný protisoutěžní charakter byl ve správním řízení, v němž proběhlo i uvedené místní šetření, soutěžním úřadem zkoumán, popisuje coby jednání delikttní samotná Smlouva ES (článek 81), jejímž promítnutím je § 3 odst. 1 ZOHS, dále tím, že samotný základní procesní předpis pro odhalování takového jednání na komunitární úrovni (nařízení Rady ES č. 1/2003) neohlášené šetření v obchodních prostorách v návaznosti na deklarování stále obtížnějšího zjišťování protisoutěžního jednání při potřebě účinné ochrany hospodářské soutěže, jak je podáváno ze shora zmiňované preambule uvedeného nařízení, přímo předvídá, a konečně i tím, že při odhalování „zakázaného jednání soutěžitelů ve vzájemné shodě“, jež bylo v dané věci předmětem správního řízení před správním orgánem I. stupně a žalovaným, jsou klíčovým důkazem vzájemné kontakty mezi soutěžiteli, jež by při předem ohlašovaném či byť jen nepřímým avízovaným šetření v obchodních prostorách mohly být nenávratně zničeny. Z toho zároveň vyplývá i splnění

třetí z podmínek uvedených v článku 8 odst. 2 Úmluvy, neboť je zde dána naléhavá celospolečenská potřeba zásahu, který v případě, že důkazy o vzájemných kontaktech soutěžitelů (tu subjektů podezřelých z protisoutěžního jednání ve formě zakázaného jednání ve shodě) se mohou nacházet právě v obchodních prostorách příslušných soutěžitelů, se jeví jako zcela adekvátní sledovanému cíli, jímž je efektivní ochrana hospodářské soutěže garantující mimo jiné právo jiných subjektů na výkon jejich hospodářské činnosti podle jasně stanovených a účinně vynucovaných pravidel.

Důvody pro předem neohlášený „vyšetřovací“ úkon s možností následné soudní kontroly (postupem podle § 65 a násl. s. ř. s.) se tu tedy jeví být zcela dostatečnými, přiměřenými a z pohledu celospolečenského zájmu dostatečně přesvědčivými – a tedy splňujícími podmínky podávané z článku 8 odst. 2 Úmluvy.

Pokud jde o otázku dostatečnosti následné soudní kontroly (postupem podle § 65 a násl. s. ř. s.), tu soud ke svým závěrům dospívá rovněž s podřídným zohledněním díkce čl. 20 odstavců 6 až 8 nařízení Rady (ES) č. 1/2003. V případech, kdy šetření ve věcech spadajících pod článek 81 Smlouvy ES provádí Evropská komise (předmětem řízení je jednání s komunitárním prvkem a Evropská komise si případ atrahovala, popř. jej k řešení vnitrostátním soutěžním úřadům nepředala), musí jí členský stát poskytnout nezbytnou pomoc a podle potřeby požádat o pomoc policii nebo rovnocenný donucovací orgán, aby bylo provedení kontroly umožněno. K uskutečnění této pomoci není a priori třeba povolení vnitrostátního soudu, je ponecháno na předpisech práva vnitrostátního, zda tak pro tyto případy stanoví („... Pokud pomoc ... vyžaduje podle vnitrostátních předpisů povolení soudu ...“

– čl. 20 odst. 7 nařízení Rady (ES) č. 1/2003). I kdyby však bylo třeba takového povolení vnitrostátního soudu, byl by rozsah přezkumu soudu značně limitován a věcně by se mohl týkat toliko přezkumu otázky, zda Evropská komise skutečně o provedení šetření rozhodla, jinak by se mohl týkat toliko použitých donucovacích opatření, nikoli samotného provedení kontroly; vnitrostátní soud by tu mohl učinit předmětem přezkumu toliko otázku, „... zda rozhodnutí ... (uskutečnit šetření) ... je pravé a zda navrhovaná donucovací opatření nejsou svévolná ani nepřiměřená vzhledem k předmětu kontroly ...“

- čl. 20 odst. 8 nařízení Rady (ES) č. 1/2003). Zákonnost rozhodnutí Evropské komise o tom, že šetření uskuteční, by takto přezkoumáváno být nemohla; tu může přezkoumávat toliko Evropský soudní dvůr (čl. 20 odst. 8 in fine nařízení Rady (ES) č. 1/2003), a sice z pohledu konkrétních práv osob, jichž se příslušný „vyšetřovací“ úkon mohl dotknout, s týmiž možnými závěry, k nimž lze dospět českým vnitrostátním soudem (zdejší soudem) při přezkumu rozhodnutí vydaného českým vnitrostátním soutěžním úřadem ve věci (postupem podle § 65 a násl. s. ř. s.), jak již soud shora uvedl. Faktická konečná míra garance práv osob, u nichž byl příslušný „vyšetřovací“ úkon uskutečněn, je tedy v obou případech srovnatelná.

Aby zdejší soud mohl dospět ke shora uvedenému závěru, o který opírá nepředloženou věc Ústavnímu soudu pro žalobcem tvrzený rozpor s ústavním pořádkem, a který je zároveň základem pro jeho další úvahy ohledně zákonnosti postupu českého soutěžního úřadu, musel se snažit zohlednit judikaturu ESLP a Evropského soudního dvora. Předně musel uvážit, že veškeré garance poskytované článkem 8 Úmluvy jsou určeny především k zajištění rozvoje osobnosti každého jednotlivce ve vztazích s dalšími osobami, a to bez nežádoucího vnějšího vměšování, jak bylo mimo jiné konstatováno ve věci Niemietz proti

Německu (rozsudek ze dne 16. 12. 1992, série A č. 251-B). Z právě uvedeného rozsudku Evropského soudu pro lidská práva a z jeho rozsudku ve věci Chappell proti Spojenému království (rozsudek ze dne 30. 3. 1989, série 2 č. 152-1) vyplývá pro posuzovanou věc toliko závěr, že článek 8 Úmluvy by se měl bezvýhradně týkat toliko takových „obchodních prostor“, které „zároveň“ slouží jako místo výkonu advokátní praxe (tu je třeba nepochybně zohlednit princip důvěrnosti korespondence mezi advokátem a jeho klientem) či jako bydliště (tu jde nepochybně o „obydlí“, jehož ochrana je legitimně podrobena přísnější reglementaci). Na shora uvedeném závěru zdejšího soudu nic nemění ani konstatování ESLP, podle něhož neexistuje důvod pro to, aby interpretace pojmu „soukromý život“ vylučovala aktivitu profesní nebo obchodní povahy, protože „... právě během své pracovní činnosti má většina lidí značnou příležitost rozvíjet své vztahy s vnějším světem ...“, neboť tímto argumentem byl podepřen závěr v tom směru, že prohlídka advokátní kanceláře byla zásahem do práva garantovaného článkem 8 Úmluvy (věc Niemietz proti Německu). Stejně tak nelze jednoznačný závěr ESLP o tom, že by obchodní prostory měly být vždy považovány za „obydlí“ ve smyslu článku 8 Úmluvy, dovodit z konstatování, že „... pokud příslušný zásah směřuje pouze proti obchodní aktivitě, nelze bez dalšího spoléhat na vyloučení aplikace článku 8 Úmluvy ...“ (věc Chappell proti Spojenému království). Totéž platí o žalobcem zmiňovaném závěru ESLP. Přestože se věc Société Colas Est a jiní proti Francii (rozsudek ze dne 16. 4. 2002, Sbíрка rozhodnutí a stanovisek 2002-III), již žalobce argumentuje, nejvíce skutkově blíží právě projednávanému případu, ESLP tu konstatoval, že „... nadešel čas uznat, že za určitých okolností práva garantovaná článkem 8 (Úmluvy) mohou být vykládána tak, že zahrnují i právo na respektování sídla, poboček a jiných obchodních prostor ...“. To, že tomu „za určitých okolností“ tak „může být“, neznamená, že by tomu tak mělo být nutně i v případech, kdy k posouzení jednání coby jednání protisoutěžního (jednání soutěžitelů ve vzájemné shodě založené výlučně na vzájemných kontaktech) může za situace, kdy soutěžní úřad důvodně předpokládal, že korespondence mezi vyšetřovanými soutěžiteli probíhá elektronicky, sloužit jedině prokázání jejího samotného obsahu, což nebylo možné jinak, než předem neavízovaným a ze strany vyšetřovaného soutěžitele nepředpokládaným (neočekávaným) šetřením. Soud tu za podstatnou rovněž považuje skutečnost, že šetření se úzce zaměřovalo na podklady obchodní povahy – tu umístěné v zařízení sloužícím k výkonu práce (notebook), v němž soutěžní úřad uložil podkladů obchodní povahy přímo souvisejících s předmětem šetření (zjišťování kontaktů mezi jednotlivými soutěžiteli, k nimž může docházet právě prostřednictvím elektronické komunikace) důvodně předpokládal, stejně jako skutečnost, že šetření se neuskutečnilo v místě, ohledně něhož by bylo důvodné předpokládat, že v něm osoby vykonávající činnost pro žalobce vyvíjejí též jinou než pracovní činnost, že se v něm zdržují v souvislosti s jinými než pracovními záležitostmi.

Přestože tedy zdejší soud vnímá názorový trend, který jedno z rozhodnutí ESLP (věc Sociéte Colas Est a jiní proti Francii) může naznačovat, a sice že za určitých okolností může ochrana podle čl. 8 odst. 2 Úmluvy přesahovat „obydlí“ v tradičně chápaném významu, dospívá k závěru, že skutkové okolnosti právě projednávaného případu plně korespondují s okolnostmi, jež byly dány ve věci rozhodované Evropským soudním dvorem ve věci Hoechst AG proti Evropské komisi (spojené věci 46/87 a 227/88, 1989, ECR 2859), kde Evropský soudní dvůr institut místního šetření (prováděného Evropskou komisí) pojal v témže smyslu, jak jej zdejší soud shora vyložil; Evropský soudní dvůr, vědom si nepochybně všech aspektů odhalování protisoutěžního jednání, mimo jiné

výslovně odmítl rozšiřování ochrany dle čl. 8 Úmluvy na obchodní prostory. Pokud by provedení místního šetření, jakého bylo v právě projednávaném případě podle českého soutěžního úřadu v určitém okamžiku prověřování žalobcova jednání třeba, mělo být odloženo až do doby, kdy nastanou účinky žalobcem požadované „autorizace soudem“, at' už v rámci jakékoli procedury (aniž by samotné nařízení Rady ES č. 1/2003, jak soud shora uvedl, poskytovalo fakticky vyšší míru retace subjektů, u nichž má šetření probíhat), mohlo by to při garanci srovnatelného stupně ochrany cestou následného přezkumu ve správním soudnictví atakovat základní smysl efektivního odhalování protisoutěžního jednání, ne-li jej dokonce vylučovat. Natolik kategorický závěr v judikatuře Evropského soudu pro lidská práva, jak jej prezentuje žalobce, jenž by měl v obecné rovině a za všech okolností revokovat závěr Evropského soudního dvora podaný ve věci Hoechst AG proti Evropské komisi, zdejší soud nenalézá.

Nad rámec shora uvedeného lze poznamenat skutečnost zdejšímu soudu známou, a sice že česká vnitrostátní úprava obsažená v § 21 odst. 4 a 5 ZOHS nikterak nevybočuje z režimu, jenž je kodifikován v některých ostatních vnitrostátních úpravách členských států Evropské unie. Na straně jedné je předchozí souhlas soudu v jeho nejružnějších formách pro šetření v prostorách, jež odpovídají shora podanému vymezení „obchodních prostor“, vyžadován například ve Francii (L 450-4 francouzského obchodního zákoníku), v Německu (§ 98 německého trestního řádu na tuto otázku aplikovatelného), v Irsku (§ 45 irského zákona o ochraně hospodářské soutěže) nebo v Maďarsku (§ 65 maďarského zákona o ochraně hospodářské soutěže), na straně druhé lze šetření v obchodních prostorách bez předchozího souhlasu soudu (jen na základě opatření příslušného vnitrostátního soutěžního úřadu) uskutečňovat například v Belgii (čl. 44, § 3 belgického zákona o ochraně hospodářské soutěže), v Nizozemí (čl. 5 odst. 17 nizozemského správního řádu), ve Španělsku (§ 33 španělského zákona o ochraně hospodářské soutěže) nebo na Slovensku (§ 22 slovenského zákona o ochraně hospodářské soutěže). Na předchozí soudní autorizaci k šetření v obchodních prostorách soutěžitelů tedy není důvodu nahlížet ani jako na proceduru v demokratických státech s tržním prostředím obvyklou, a tedy snad žádoucí ex usu.

Shora uvedené úvahy se tedy v závěrech zdejšího soudu projeví následovně: věc nebyla předložena Ústavnímu soudu podle čl. 95 odst. 2 Ústavy České republiky, neboť zdejší soud k tomu neshledal důvod (nebyly dány byť jen pochybnosti o rozporu uvedených ustanovení ZOHS s ústavním pořádkem České republiky); kromě toho platí, že na oprávnění podávaná z § 21 odst. 4 a 5 ZOHS třeba nahlížet kontextuálně, a tedy nikoliv oddělovat fázi vyžadování podkladů od fáze jejich prověřování; nadto soud dospěl k závěru, že § 21 odst. 4 a 5 ZOHS se na postup správního orgánu I. stupně při uskutečnění konkrétního místního šetření měla aplikovat, což se také stalo.

Ze shora uvedených důvodů mají právě podané úvahy zdejšího soudu význam i při posuzování žalobcových námitek proti právnímu hodnocení deliktu. Ten měl dle žalovaného spočívat v tom, že při věcné, místní i časové jednotě skutku bylo znemožněno provedení místního šetření v souladu s § 21 odst. 4 a 5 ZOHS. Soud se přitom s pojetím žalovaného ztotožňuje. Pokud totiž zaměstnanci žalobce v obchodních prostorách žalobce nezpřístupnili část e-mailové korespondence nacházející se v elektronické podobě (nebylo umožněno otevřít a přečíst e-mailové zprávy nacházející se v notebooku, který se nacházel na pracovišti), „zavřeli“ a odnesli tento notebook, a pracovníkům soutěžního úřadu odňali dva dokumenty, které byly v listinné podobě již soutěžním úřadem převzaty,

jednalo se o úkony bezprostředně související a navazující, jejichž podstatou bylo „všemi dostupnými prostředky“ zamezení prověření a případného převzetí listin, na nichž mohl být vystavěn důkaz o koordinaci žalobce s jinými účastníky správního řízení při jejich soutěžní činnosti. Všechny tyto úkony je třeba vnímat coby úkony žalobce, nikoli „soukromé“ úkony fyzických osob – žalobcových zaměstnanců, přitom tyto úkony ve svém souhrnu nepochybně mířily proti řádnému provedení téhož místního šetření. Násilné rozměňování a hledání přesné hranice mezi „znemožněním prověření elektronické korespondence“ alespoň v tom rozsahu, který by postavil najisto, že jde o korespondenci obchodní povahy (podle předmětu příslušných elektronických zpráv), „znemožněním odhalení existence korespondence“ (té, která se v notebooku coby ještě neprověřená nacházela) a faktickým „přetahováním se“ o již převzaté dokumenty v listinné podobě, by podstatu skutku zamlžovalo. Soud tedy dospívá k závěru, že hodnotili žalovaný žalobcovy jednání jako jeden skutek skládající se z několika jednotlivých útoků směřujících k témuž cíli (znemožnění provedení místního šetření), pak jde o závěr odpovídající skutkovým zjištěným a závěr zákonný.

Pokud § 21 odst. 4 v kontextu s § 21 odst. 5 ZOHS výslovně předpokládá oprávnění soutěžního úřadu nahlížet do obchodních knih a jiných obchodních záznamů a pořizovat si z nich výpisy a tomu odpovídající povinnost soutěžitele, pak jde o „písemnosti a záznamy“, o nichž takto stanoví zákon (ZOHS), a na něž se tak uplatní výjimka z obecné garance listovního tajemství a tajemství jiných písemností a záznamů podle čl. 13 Listiny základních práv a svobod. Pak jde tedy o normou ústavního pořádku předvídané zákonné omezení ústavním pořádkem garantovaného práva. ZOHS zřetelně vymezuje případy, v nichž lze místní šetření uskutečnit (personálně „vůči soutěžitelům“, místně „v jejich obchodních prostorách“, věcně „pro účely šetření podle ZOHS“), přitom procedura místního šetření coby součást postupu soutěžního úřadu při shromažďování podkladů rozhodnutí nijak neuniká možnosti soudního přezkumu cestou správního soudnictví podle § 65 a násl. s. ř. s., a tedy existují minimální záruky proti svévolnému zasahování do právní sféry subjektů, v jejichž prostorách místní šetření proběhlo.

Nelze přitom přisvědčit správnosti žalobcova tvrzení, podle něhož by mělo být v dispozici žalobce prostřednictvím svých zaměstnanců bez možnosti kontroly určovat, které dokumenty mají charakter obchodních záznamů a které již nikoli. Pokud jde o šetření, jež probíhá v obchodních prostorách, pak je skutečně důvodné předpokládat, že dokumenty v těchto prostorách se nacházející (ať již v podobě listinné či elektronické) mají charakter dokumentů obchodní povahy, nenasvědčují-li konkrétní okolnosti opaku. Nelze sice vyloučit, že se v těchto prostorách budou nacházet i jiné dokumenty, nicméně je-li prověřován služební (pracovní) notebook vedoucího zaměstnance subjektu, u něhož šetření probíhá, umístěný v okamžiku zahájení šetření v jeho obchodních prostorách, žádné okolnosti nenasvědčují, že by v něm dokumenty obchodní povahy umístěny být neměly – a že by v něm naopak měly být založeny dokumenty soukromé povahy. Pokud se v něm přesto „mimo jiné“ nacházejí, pak si k ověření charakteru těchto dokumentů nelze představit jiný postup, než že jejich charakter bude přinejmenším prima facie pracovníky provádějícími šetření posouzen, a to v daném případě typicky podle předmětu (označení, názvu, pojmenování) příslušné zprávy v elektronické podobě.

Ponechat na libovůli subjektu, u něhož šetření probíhá, aby sám určil, do kterých dokumentů lze pro jejich obchodní povahu nahlížet a do kterých již nikoli, by popřelo samotný smysl místního šetření. Správně tu žalovaný poukazuje (v bodu 50. napadeného

rozhodnutí) na konstantní judikaturu Evropského soudního dvora, která již v minulosti dospěla k týmž závěrům. Zejména tu lze poukázat na rozsudek Evropského soudního dvora ve věci AM & S Europe Limited proti Evropské komisi (rozsudek č. 155/79, 1982, ECR 1575), kde soud deklaroval, že musí být ponecháno na soutěžním úřadu (tu Evropské komisi), aby případný soukromý či jinak důvěrný charakter dokumentů posoudil a vyvodil ze svých zjištění příslušné procesní důsledky. Na tomto závěru nic nemění skutečnost, že předmětem úvah Evropského soudního dvora byla v právě uvedené věci korespondence mezi advokátem a klientem.

Žalovaný v napadeném rozhodnutí dovedl, že jednání žalobce bylo jednáním zaviněným ve formě přímého úmyslu. Ani tomuto závěru nelze ničeho vytknout. Přestože doktrína konstantně traktuje, že k subjektivním předpokladům odpovědnosti právnických osob za správní delikty se zásadně neřadí zavinění, nic to nemění na konstrukci § 22 odst. 1 písm. a) ZOHS, jež je z právě uvedené zásady výjimkou, neboť ten odpovědnost na zavinění váže. Tento předpoklad je přitom s ohledem na konstrukci § 22 odst. 1 písm. a) ZOHS třeba vztahovat na všechny formy jednání, jež jsou v uvedeném ustanovení popsány. Přestože je tedy v teorii správního práva (srov. např. Hendrych, D. a kol.: Správní právo. Obecná část, 6. vydání, Praha, C. H. Beck, 2006, str. 448) konstrukce odpovědnosti bez zavinění odůvodňována teoretickými i praktickými důvody, neboť zavinění je obecně chápáno jako vnitřní, psychický vztah delikventa k protiprávnímu jednání a jeho následku, nadto zjišťování a dokazování zavinění v situaci, kdy porušení povinnosti právníkou osobou je často výsledkem činnosti řady jednotlivců, ZOHS klade na správní orgán přísnější nároky a prokázání zavinění požaduje. Není-li však předepsána potřebná forma zavinění, je třeba považovat za dostačující zavinění nedbalostní (i nedbalost nevědomou). V právě projednávaném případě však úmysl z jednání, které bylo předmětem posuzování, zřetelně vyplývá, přitom argumenty žalovaného obsažené v napadeném rozhodnutí vyznívají přesvědčivě. Předně soud odmítá spekulaci, že se jednalo o jednání „toliko“ fyzických (dle žalobce „soukromých“) osob, neboť jak Ing. Jedlička, tak RNDr. Krumphanzl v rámci místního šetření vystupovali coby osoby jednající za žalobce a jeho jménem, s ohledem na jejich pracovní zařazení u žalobce tak činí i v jiných případech, jsou to právě ty osoby, u nichž se běžně předpokládá „projevování vůle“ žalobce, a jsou to osoby, které mohly být i faktickými realizátory žalobcova in merito zkoumaného jednání. Pokud by soud připustil důvodnost žalobcovy argumentace, pak by v případě šetření u právnických osob musel vždy a priori rezignovat na jakoukoli součinnost fyzických osob vystupujících za osobu právníkou, vykonávajících pro právníkou osobu v závislém či jiném obdobném vztahu svoji činnost a nacházejících se v době konání šetření v obchodních prostorách takové právníkové osoby, nebylo by fakticky osob, které by k součinnosti „za soutěžitele, jenž je právníkou osobou“ vyzýval a od nichž by součinnost vyžadoval – a šetření u právnických osob ve smyslu § 21 odst. 4 a 5 ZOHS by tak bylo zcela nerealizovatelným.

Pokud jde o samotný průběh šetření v žalobcových obchodních prostorách, tu tedy soud dospívá k závěru, že nedošlo k vybočení z hranic předvídaných § 21 odst. 4 a 5 ZOHS, a nedošlo ke zkrácení práv žalobce. Námitky žalobce v tomto směru jsou tedy nedůvodnými.

V žalobě je dále namítáno, že není pravdivé tvrzení obsažené v napadeném rozhodnutí (v bodu 29), že skutkové okolnosti případu nebyly žalobcem v řízení o rozkladu rozporovány. Žalobce v rozkladu, resp. v jeho doplnění ze dne 25. 7. 2006, sice

namítal „... záměrně zkreslený popis událostí ...“, podstatou jeho argumentace však bylo tvrzení, že jeho zaměstnanci s pracovníky soutěžního úřadu spolupracovali a poskytovali jim potřebnou součinnost, jejich vstřícnost však byla omezena ústavními limity, a tedy se nedopustili porušení ZOHS, neboť dokumenty, které pracovníkům soutěžního úřadu nebyly zpřístupněny a předány, nebyly dokumenty obchodní povahy (strany 2 a 3 doplnění rozkladu). Skutkový sled událostí, jenž pak žalovaný zdůraznil v bodech 26. až 28. napadeného rozhodnutí, týkající se jednání zaměstnanců žalobce, tedy konkrétně v rozkladu ze strany žalobce zpochybňován nebyl, žalobce namítal toliko jiné právní hodnocení, tj. že se nejednalo o dokumenty obchodní povahy, a že soutěžní úřad neměl oprávnění je vyžadovat a prověřovat. Žalobce skutkově nezpochybňoval, že Ing. Jedlička znemožnil „otevření“ části elektronické korespondence uložené v jeho notebooku, ani že notebook „zavřel“, ani že RNDr. Krumphanz dva z dokumentů, které již byly v držení pracovníků soutěžního úřadu, získal zpět do svého držení. Právě tyto skutečnosti jsou z pohledu skutkového klíčovými. Pokud tedy žalovaný v bodech 26. až 28. napadeného rozhodnutí popisoval jednotlivé úkony (tedy popisoval skutkový stav) a následně je právně vyhodnotil, dostatečně tím na žalobcovy námitky týkající se skutkového stavu věci reagoval. Správně přitom v bodu 29. napadeného rozhodnutí uvedl, že „shora uvedené“ (tj. pod body 26. až 28. napadeného rozhodnutí) skutkové okolnosti případu nebyly účastníkem řízení v rozkladu věcně rozporovány, a správně dovedl, že předmětem sporu je právní hodnocení, tedy zda uvedené jednání představovalo správní delikt, za nějž lze podle § 22 odst. 1 písm. a) ZOHS uložit pokutu, zda toto jednání je v napadeném rozhodnutí dostatečně popsáno a zda správní orgán I. stupně přijal jednoznačné a přitom správné stanovisko k otázce, o kolik deliktů se jedná (bod 29. napadeného rozhodnutí), aniž by byla rozhodující izolovaná konstatace žalobce obsažená v rozkladu, podle níž rozhodnutí bylo vydáno „na základě nesprávně zjištěného skutkového stavu věci“. Ani v této části není žaloba důvodná.

Pokud jde o zpochybňování protokolace z místního šetření konaného dne 19. 11. 2003, soud nemůže ponechat bez povšimnutí, že v období od skončení místního šetření až do vydání prvního prvostupňového rozhodnutí o uložení pokuty, tj. v období od 19. 11. 2003 do 30. 12. 2003, neučinil žalobce jediné podání, jímž by skutečnosti zachycené v protokolu zpochybňoval či uváděl na pravou míru.

Žalobce dále namítá, že byl zkrácen na svých procesních právech spočívajících v možnosti seznámení se s podklady rozhodnutí před jeho vydáním; poukazuje přitom na příslušná ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „nový správní řád“).

Nový správní řád nabyl účinnosti dne 1. ledna 2006. Podle § 179 nového správního řádu se řízení, která nebyla pravomocně skončena před jeho účinností, dokončí podle dosavadních předpisů. Bylo-li rozhodnutí před účinností nového správního řádu zrušeno a vráceno k novému projednání správnímu orgánu, postupuje se podle dosavadních předpisů (odst. 1). Bylo-li řízení pravomocně skončeno před účinností nového správního řádu, postupuje se při přezkumném řízení, obnově řízení nebo vydávání nového rozhodnutí podle nového správního řádu, včetně lhůt, v nichž lze takové řízení zahájit (odst. 2).

Porušení § 21 odst. 4 a 5 ZOHS bylo ve vztahu k žalobci nejprve deklarováno dne 30. 12. 2003 rozhodnutím správního orgánu I. stupně čj. S 233A/03-7786/03-ORP.

Proti tomuto rozhodnutí byl podán rozklad, o němž bylo rozhodnuto žalovaným dne 4. 3. 2005 (rozhodnutí žalovaného čj. R 3/2004). Rozsudkem zdejšího soudu ze dne 11. 4. 2006 vydaným ve věci sp. zn. 31 Ca 39/2005 byla obě rozhodnutí správních orgánů zrušena a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení. Následně byla věc znovu projednána; dne 27. 6. 2006 byla rozhodnuta v I. stupni správního řízení a dne 8. 11. 2006 pak žalovaným ve II. stupni správního řízení. Věc tedy byla před správním orgánem nejprve pravomocně skončena před účinností nového správního řádu - nepoužije se tedy pravidlo podávané z § 179 odst. 1 věty první nového správního řádu. Rozhodnutí čj. R 3/2004 ze dne 4. 3. 2005 a čj. S 233A/03-7786/03-ORP ze dne 30. 12. 2003 byla zrušena po účinnosti nového správního řádu (rozsudkem zdejšího soudu ze dne 11. 4. 2006), a tedy neplatí pravidlo podávané z § 179 odst. 1 věty druhé nového správního řádu, podle něhož by se ve správním řízení aplikoval dosavadní procesní předpis (zákon č. 71/1967 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů), bylo-li by rozhodnutí zrušeno a vráceno k novému projednání „před účinností nového správního řádu“. Soud tu přitom vychází ze závěru, že § 179 odst. 1 věta druhá nového správního řádu dopadá na případy „zrušení a vrácení“ soudem, neboť pokud by mělo jít o zrušení a vrácení v rámci správního řízení, nebylo by správní řízení pravomocně skončeno a aplikovala by se již první věta uvedeného ustanovení. Z dikce § 179 odst. 1 věty druhé nového správního řádu pak soud výkladem a contrario dovozuje, že v tomto případě (na který toto přechodné ustanovení *expressis verbis* nedopadá) mělo být při novém projednání a rozhodnutí věci správními orgány obou stupňů (po zrušení předchozích rozhodnutí rozsudkem ze dne 11. 4. 2006) postupováno již podle nového správního řádu. Pak tedy měla být žalobci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí před jeho vydáním ve smyslu § 36 odst. 3 nového správního řádu.

Namítá-li žalobce, že jej měl žalovaný před vydáním rozhodnutí (v rámci poskytnutí možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí podle § 36 odst. 3 nového správního řádu) seznámit s konceptem rozhodnutí, pak tomuto názoru soud nepřisvědčuje. Právo na seznámení se s konceptem rozhodnutí, jež má být ve správním řízení vydáváno, jeho účastníkům v rámci seznamování se s podklady tohoto rozhodnutí, nesvědčí. „Koncept rozhodnutí“ předně nelze považovat za „podklad rozhodnutí samotného“; podklady rozhodnutí je třeba rozumět skutečnosti, jež vypovídají o skutkových okolnostech věci a jež správnímu orgánu umožňují provést závěrečné právní hodnocení (§ 50 odst. 1 nového správního řádu uvádí jejich demonstrativní výčet – jde o návrhy účastníků, důkazy, skutečnosti známé správnímu orgánu z úřední činnosti, podklady od jiných orgánů a skutečnosti obecně známé). Pojetí, podle něhož by „podkladem rozhodnutí byl jeho koncept“, působí tautologicky. Správní orgán nemá povinnost účastníka řízení seznamovat před skončením správního řízení se závěry, k nimž hodlá teprve ve svém rozhodnutí dospět; účelem institutu „seznámení se s podklady rozhodnutí“ je poskytnutí možnosti účastníku řízení, aby se seznámil se skutečnostmi, jež byly v průběhu správního řízení zjištěny a jež budou podrobeny právnímu hodnocení, tedy aby bylo najisto postaveno, jaké konkrétní skutečnosti správní orgán zjistil a jakým procesním postupem se tak stalo, a aby mohl účastník řízení podle obsahu spisu zvážit, zda učiní návrhy na doplňování dokazování či jiné procesní návrhy. Pokud jde o postup dovolený (nikoli tedy správnímu orgánu uložený), jak je podáván z § 144 odst. 3 nového správního řádu, ten umožňuje v případech s velkým počtem účastníků výzvu k tomu, aby se účastník řízení s podklady rozhodnutí seznámil, nahradit zveřejněním konceptu rozhodnutí. Jde o alternativu k jinak obligatornímu postupu podle § 36 odst. 3 nového správního řádu, jenž

žádné zveřejňování konceptu rozhodnutí nepředpokládá, shledá-li pro její využití správní orgán důvody dané kromě počtu účastníků i povahou věci, její složitostí, mírou typizace a tím i předpokladem vydání určitého „standardizovaného“ rozhodnutí apod. Ustanovení § 144 odst. 3 nového správního řádu tedy povinnost správního orgánu upravenou v § 36 odst. 3 nového správního řádu o seznamování s konceptem rozhodnutí nedoplňuje.

Pokud jde o samotnou výši pokuty, ani v této části není žaloba důvodná. Výše pokuty byla výsledkem správního uvážení žalovaného; soud považuje za nezbytné připomenout, že je-li rozhodnutí vydáváno s využitím zákonem uložené diskrece správního orgánu, je povinností správního orgánu předepsané volné úvahy užít; to znamená, že se správní orgán musí zabývat všemi hledisky, která jsou pro posouzení konkrétní výše pokuty nezbytná (zákonem předepsaná), nadto musí zohlednit i další skutečnosti, jež mohou mít na konkrétní výši pokuty vliv, a souhrn všech těchto skutečností musí nalézt oporu v odůvodnění rozhodnutí. Jen tak správní orgán nevybočí z mezí a hledisek stanovených zákonem (tu ZOHS) a jen tak lze mít postaveno najisto, že jich ani nezneužil. Klíčovou je podmínka, aby z rozhodnutí bylo seznatelné, jaké konkrétní úvahy vedly správní orgán k uložení pokuty v příslušné výši, a aby výše pokuty s ohledem na zvažovaná kritéria a zákonnou limitaci vyhověla podmínce přiměřenosti.

Žalovaný neuložil pokutu mimo zákonný rozsah upravený v § 22 odst. 1 písm. a) ZOHS. Při svých úvahách zohlednil žalovaný aktivní bránění provádění místního šetření v kombinaci se skutečností, že neohlášené místní šetření má charakter úkonu neopakovatelného, jehož zmaření má přímý vliv na vedení správního řízení – a na jeho výsledek (body 58. a 59. napadeného rozhodnutí). Žalovaný se rovněž zabýval subjektivní stránkou a dovedl existenci úmyslu na straně žalobce (body 59. – 61. napadeného rozhodnutí) a preventivní funkci pokuty podle § 22 odst. 1 písm. a) ZOHS, když správně poukázal na rizika ukládání pokut za obdobná jednání toliko v symbolické výši (bod 62. napadeného rozhodnutí). Soud má tedy za to, že žalovaný zohlednil veškeré podstatné skutečnosti, jimiž měla být výše pokuty determinována, věcně se ztotožňuje s argumentací, jež byla při hodnocení jednotlivých skutečností použita, přitom dospívá k jednoznačnému závěru, že souhrn všech těchto skutečností má v odůvodnění rozhodnutí dostatečné opory. Podstatný v tomto ohledu přitom soud považuje zejména samotný charakter institutu místního šetření, jak jej již shora podal, a sice že tento institut významně přispívá k zajištění základního účelu správního řízení o protisoutěžních deliktech, neboť prostřednictvím jeho využití lze získat klíčové a přitom pro správní orgán nové skutkové podklady, jejichž získání jiným způsobem je zpravidla vyloučeno. Pak tedy snaha o maření provedení místního šetření smysl správního řízení přímo atakuje.

Závěry žalovaného v otázkách týkajících se uložení pokuty tedy nejsou nezákonnými ani nepřezkoumatelnými.

Žalobce rovněž in eventum navrhl, aby soud upustil od pokuty.

Podle § 78 odst. 2 s. ř. s. soud může, nejsou-li důvody pro zrušení rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s., od trestu za správní delikt upustit nebo jej v mezích zákonem dovolených snížit, pokud byl trest uložen ve zjevně nepřiměřené výši.

Pokud jde o subjektivní stránku deliktu, s jejím hodnocením, jak bylo provedeno žalovaným, se soud ztotožňuje, jak již shora uvedl. Stejně tak ostatní kritéria, která žalovaný zvažoval, byla volena a hodnocena přiléhavě. K žalobcově moderačnímu návrhu

tu soud především uvážil funkci postihu, jak byl vůči žalobci uplatněn; konkrétní forma postihu (tu pokuta) a jeho výše (tu 300 000 Kč) musí působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i jiné nositele obdobných povinností, jaké svědčí žalobci, zároveň musí být postih dostatečně znatelný v žalobcově materiální sféře, aby v něm byla dostatečně obsažena i jeho represivní funkce, aniž by byl ovšem pro žalobce likvidačním. Přestože tedy byla pokuta uložena v maximální možné výši, tato výše není pro žalobce nijak likvidační, nadto maximální výše pokuty za jednání přímo atakující vyšetřovací oprávnění správního orgánu, v němž byl přítomen i prvek „přetahování se“ o příslušné dokumenty, jak jsou shora specifikovány, se soudu nejeví zjevně nepřiměřenou. Pouze v takovém případě by přitom žalobcův moderační návrh podle § 78 odst. 2 s. ř. s. mohl být úspěšný. Proto ani tomuto návrhu soud nevyhověl.

V. Shrnutí

Žalobu žalobce DELTA PEKÁRNY a. s. soud ze shora uvedených důvodů shledal v celém jejím rozsahu nedůvodnou a podle § 78 odst. 7 s. ř. s. ji zamítl.

VI. Náklady řízení

Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. Žalobci právo na náhradu nákladů řízení nepřísluší, neboť nebyl úspěšným ve věci (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). To by příslušelo žalovanému, neboť ten měl ve věci plný úspěch. Soud však neshledal, že by žalovanému vznikly náklady, jež by převyšovaly náklady jeho jinak běžné administrativní činnosti, nadto přiznání náhrady žádných nákladů žalovaný nepožadoval. Proto soud rozhodl, že žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává (§ 60 odst. 7 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí, které nabývá právní moci dnem doručení, je přípustná kasační stížnost za podmínek § 102 a násl. s. ř. s., kterou lze podat do dvou týdnů po jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně prostřednictvím Krajského soudu v Brně, a to ve dvou vyhotoveních. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání (§ 105 odst. 2 a § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

V Brně dne 27. září 2007

JUDr. Jaroslav Tesák, Ph.D.

předseda senátu